

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 453/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om utbetalning av jordbruksstöd

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 453/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Jari Koskela /saf:

Vilka åtgärder vidtas för att säkerställa att överföringen av utbetalningsdagen för EU-stöd inte orsakar jordbrukarna orimliga svårigheter eller driver gårdar mot betalningssvårigheter?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Jordbrukarnas nuvarande ekonomiska situation är mycket svår. Även om producentpriserna har stigit något har kostnaderna ökat mer än producentpriserna. På grund av denna förändring och den svåra ekonomiska situationen inom jordbruket som varat länge i Finland kan gårdarna stöta på lönsamhets- och likviditetsproblem. Den föreslagna ändrade betalningstidtabellen för EU:s djurbidrag skulle ytterligare försämra gårdarnas likviditet.

På Europeiska kommissionens begäran och för att minimera den betydande risken för finansiella korrigeringar var man tvungen att i början av året göra stora ändringar i ansökningsförfarandena och stöd villkoren för EU:s djurbidrag under innevarande år. Grunderna för ändringarna var de brister i djurbidragssystemet som observerades i samband med kommissionens inspektionsbesök 2020 och tolkningen av kommissionens rättstjänst av den lagstiftning som gällde hösten 2021. Man hade velat bibehålla villkoren för stödssystemen, men enligt tolkningen kommissionens lagtjänst var det inte möjligt.

På grund av ändringarna i stödssystemen är det inte möjligt att i tid säkerställa alla villkor för erhållande av stöd så att den första raten av EU-djurbidrag kan betalas ut i december på samma sätt som tidigare år. Till exempel kan ett nytt krav på att bidraget för ett enskilt djur endast betalas till den sista innehavaren av djuret inte säkerställas förrän i januari följande år. EU:s förordningar förutsätter dock att alla grunder för utbetalning av arvode har säkerställts före utbetalningen.

Jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket håller dock för närvarande på att utreda metoder för att lindra konsekvenserna av de obligatoriska ändringar som gjorts i stödssystemet.

Flera åtgärder har redan vidtagits under det gångna året för att underlätta jordbruksproducenternas ekonomiska situation.

Rysslands angrepp på Ukraina våren 2022 orsakade betydande störningar och problem på jordbruks- och livsmedelsmarknaden i Finland, Europa och globalt. I slutet av mars beslutade Europeiska unionen om fördelning av krisreserven i sin jordbruksbudget mellan medlemsstaterna. Många andra ändringar gjordes i den gemensamma jordbrukspolitiken på unionsnivå för att mildra effekterna av krisen.

I Finland beslöt regeringen att ta i bruk ett försörjningsberedskapspaket för jordbruket på cirka 300 miljoner euro, som omfattar i form av krisstöd 2022 ett extraordinärt anpassningsstöd till södra Finland samt tilläggsbetalningar till stödregion C när det gäller stöd för växthusproduktion, lagringsstöd för trädgårdsprodukter och från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning. Dessutom höjs kompensationsersättningens stödnivå.

Det extraordinära anpassningsstödet till södra Finland hänförde sig till de gårdar som fortsatte bedriva jordbruksverksamheten i stödregion AB 2022, vilka hade beviljats stöd för växthusproduktion, lagringsstöd för trädgårdsprodukter och från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning 2021. Stödet finansieras delvis med EU-medel och delvis med nationella medel. I september 2022 betalades sammanlagt cirka 20,5 miljoner euro i stöd.

Som tilläggsbetalningar till gårdarna inom det nordliga området betalas till gårdarna i stödregion C som en höjning av stödnivån för stödet till växthusproduktion, lagringsstödet för trädgårdsprodukter och det frikopplade stödet för svin- och fjäderfähus hållning. Stöd betalades 2022 och delvis betalas 2023 sammanlagt cirka 21 miljoner euro.

Gårdarna som ansökte om kompensationsbidrag och dess husdjursförhöjning 2022 fick en höjning på 120 miljoner euro som en del av försörjningsberedskapspaketet.

I paketet ingick dessutom skattelättnader som verkställdes via skatteförvaltningen. I försörjningsberedskapspaketet ingår också ett investeringspaket för jordbruket på över 100 miljoner euro för 2022–2026.

För att förbättra livsmedelstryggheten och underlätta jordbrukarnas ekonomiska situation beslöt statsrådet den 25 augusti 2022 att Finland år 2023 tar i bruk de undantagsmöjligheter som kommissionens förordning (EU) 2022/1317 ger gällande kraven på villkorlighet för växtföljd (GAEC 7) och minimiantalet icke-produktiva arealer (GAEC 8). Dessa undantag gör det möjligt för jordbrukarna att planera sin produktion utifrån sina egna behov och marknadens efterfrågan utan dessa begränsningar och rädsla för förlust av stöd.

Dessa åtgärder och utredningarna om tidtabellen för utbetalning av EU-djurbidrag, som fortfarande pågår, ger gårdarna det ekonomiska stöd de behöver i den svåra situationen.

Helsingfors 27.9.2022

Jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen